

MEDI AMBIENT Balada reivindica l'accés als ajuts mediambientals europeus com el punt d'inflexió del Parc Natural del Delta de l'Ebre

una persona molt metòdica i fins i tot es va avançar a les estructures de protecció especial europees. De vegades, a la vida, els que realment provoquen els canvis passen desapercibuts. Carceller els va oferir la creació d'un parc natural al Delta i els de Deltebre ho van acceptar satisfets. Però, quan van tornar, van trobar que un sector de la població, atiat per la Comunitat de l'Esquerra, anava escampant que els havien arruïnat, que els havien destrossat el territori, que no podrien fer arròs, que no podrien abocar líquids, que no hi hauria turisme, que s'imposarien els que només miren pels molxons...

P: I vostè quan es posa al capdavant de tot plegat?

R: Com que jo hi havia anat una vegada a fer una conferència sobre els valors naturals, els de l'Ajuntament de Deltebre van pensar en mi per ser el primer director del Parc Natural. I la Generalitat, també. De fet, va ser qui primer m'ho va oferir, però jo els vaig dir que no. Aleshores van vindre els de l'Ajuntament, entre els quals hi havia Riets, Polet [encara avui, un reconegut activista territorial i antitransvasista] i una altra persona clau a qui tampoc se li ha fet justícia, el regidor Jordi Gila-bert, historiador i que n'era una mica l'ànima. Eren jòvens i em van transmetre entusiasme, netedat, idealisme. Quan els vaig dir que no es van quedar despagats. El cas és que jo els vaig dir que no per una qüestió d'egoisme. Al cap d'un dies, jo m'estava afaitant i vaig pensar: que es calcen perquè, si no ho fan bé, m'hi tiraré al coll. I aleshores em va vindre una frase que m'havia dit Ramon Folch: "Quan et vas fent gran és molt dur aguantar la teua pròpia mirada". De vegades, no et vols complicar la vida per covardia, per egoisme, per comoditat, però en aquell moment vaig comprendre: si no acceptes la responsabilitat i el compromís que t'han ofert, després hauràs de callar.

P: I els va dir que sí. Com recorda els inicis?

R: Durs, singulars. El primer dia vaig cap a la Cava ben vestit i m'esperava Amable Arques, que va ser alcalde i va tindre un paper important per a Deltebre i per al Parc, i una persona que per a mi és un referent de saviesa i honradesa. Vam anar al Canal Vell i es va quedar en calçotets per entrar-hi. Jo vaig dubtar..., però vaig fer el mateix i vaig entrar al fang, descalç. Anys després em va dir: "aquell dia et vaig posar a prova". També més d'una nit vaig haver d'anar a casa de Jordi Gila-bert i Enrica per defensar-los de les amenaces que rebien de la gent contrària al Parc Natural. Un altre dia, en una jornada de debat organitzada per la Cambra Agrària, em van començar a amenaçar, primer a mi i després als de l'Ajuntament, que finalment van trobar un punt d'aplo-m en la figura d'un altre regidor que es deia Roman Navarro, que es va aixecar i va exposar: "Nosaltres ho hem fet pel bé del poble i del territori; si el Parc és bo o

dolent el temps ho dirà".

P: I vostè creu que ha sigut bo. Amb quin grau de convenciment?

R: Vaig anar a parlar amb la gent que vivia a les urbanitzacions per conscienciar-los que no enterressen les escombraries, que cada vegada que sortia la mar era un desastre. També vam intentar arribar a un acord amb la Comunitat de l'Esquerra, però no va ser possible. Els de la Dreta, en canvi, van comprendre que el Parc, fos com fos, tirava endavant i que era una oportunitat per al territori. De fet, va acabar sent determinant perquè la CHE [Confederació Hidrogràfica de l'Ebre] els renovés una concessió que volia interrompre. Vam anar a veure els de la Confederació i vam apel·lar tant a l'ús agrari com al mediambiental, i així van acceptar, i amb el que no feien servir els regants des del Parc vam aconseguir aigua per a les llacunes. De fet, el punt d'inflexió positiu va ser l'impuls a les mesures agroambientals [els ajuts europeus als pagesos per mantindre els camps inundats i els valors naturals del Delta], una fita que vam aconseguir en temps de Jordi Peix com a director general de Medi Ambient. Va ser clau perquè, si no fos per això, avui al Delta potser no es faria arròs. Ho va aconseguir el Parc Natural i va resultar pioner i un referent per a regions com la Camarga francesa.

P: Fins on arriba el vincle entre el Parc del Delta i l'agricultura?

R: El Parc naix per les transformacions agràries. El mateix que es feia al Canal Vell, amb la conseqüent dessecació, estava previst a Buda i s'estava fent a les Olles perquè anys enrere havia arribat un moment que el cultiu manual no era rendible. Amb la mecanització tot va canviar, però en el moment en què més rendibilitat s'obtenia es crea el Parc Natural per evitar les dessecacions, i per això es va generar tanta oposició des d'interessos creats.

P: El primer decret de la constitució del Parc, ara farà tot just 32 anys, només agafa el delta esquerre, amb Deltebre i part de l'Ampolla, i a la dreta, Sant Jaume i l'illa de Buda. Com es va anar ampliant?

R: En un primer moment, la Ràpita no va voler entrar-hi perquè deia que ja tenia turisme i no volia associar la seua marca al Delta i al mosquit. Però després tots els pobles van trucar a la porta. La Comunitat de l'Esquerra i alguns propietaris van guanyar un recurs per un defecte de forma contra la constitució del Parc, però ja tothom n'havia comprovat el potencial, inclòs el boom turístic, i l'endemà mateix es va tirar endavant un altre decret amb els dos hemideltes implicats i consensuat amb tots els ajuntaments, inclosos Amposta i la Ràpita. Era l'any 86. El territori evoluciona des d'una visió en què gairebé ningú no vol el Parc fins a un reconeixement popular.

P: Quina ha sigut la seua relació amb els ecologistes?

R: No hi he tingut mai cap conflicte, al contrari. De fet, jo em considero es-

Balada, davant d'un til·ler a la seua finca, situada al terme d'Amposta. / N. CARO

sencialment un ecologista. Sí que hi va haver, en la meua última etapa, pressions de biòlegs perquè marxés del Parc Natural del Delta, crec que per interessos particulars o de polítics que volien agafar la direcció del Parc per impulsar la seua carrera política.

P: L'amenaça del PHN ja la va viure com a director dels Ports.

R: Sí, però només em vaig perdre una manifestació, a Mallorca. Vaig estar a Madrid, a Brussel·les, a Barcelona. La PDE ha estat providencial per al nostre futur. Són aquelles entitats,

PER INSTINT

En la seua estada a Galícia, Balada recorda haver participat en projectes de reforestació de boscos i en l'elaboració d'un herbari, fruit de la seua gran passió per la botànica. També va aprovar oposicions com a guardabosc per Guipúscoa, on tenia amics que un dia va anar a visitar: "Ens va aturar la Guàrdia Civil. Era l'època del naixement d'ETA i em van aconsellar que digués que havia fet autoestop perquè un cotxe de bascos i un català era molt atrevit. Jo portava unes carpetes amb un herbari de Galícia i un dels guàrdies em va llançar els plec de papers a l'autopista. D'una manera instintiva, m'hi vaig tirar damunt perquè havia estat tres anys recollint les dades i des d'una camioneta ens van apuntar amb metralladores. No va passar res, però els companys em van dir que havíem tornat a naixer".

com l'ANC, que han de sortir quan no surten els que ho han de fer i retornen la dignitat als pobles. ■

— AQUEST ESTIU —

PLATGES · PARCS · CULTURA · ESPORTS · ESPECTACLES · BARRIS

WWW.BARCELONA.CAT #ESTIUBCN

Ajuntament de Barcelona